

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Education (Optional) Paper-V
EDU05: Pedagogy

Day and Date: Saturday, 29/04/2023
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- method is useful for learning about the past.
a) Lecture b) Demonstration c) Storytelling d) Problem solving
- 2 The explanation which is given to present the information, events, incidents, principles of a subject to the students is called----.
a) Lecture b) Demonstration c) Problem solving d) Inductive
- 3 Lecture method is a -----method of teaching.
a) Student centric b) Teacher centric c) Parent centric d) Curriculum centric
- 4 Linguistics is very essential for the ---- method.
a) Lecture b) Demonstration c) Problem Solving d) Storytelling
- 5 The main objective of education of student is-----
a) learning b) reading c) writing d) literacy
- 6 A teacher should be able to meet the----- primary needs of the students.
a) Social b) Educational c) Economic d) Cultural
- 7 Teaching requires ----- for direction.
a) More labor b) More planning c) More study d) More money
- 8 The teacher clearly understands the objectives of the unit because of
a) Annual planning b) Component planning c) Curricular planning d) Extracurricular programmes
- 9 A proper coordination of education and life is achieved through-----.
a) Curriculum b) Extra-curricular activities c) Curricular components d) Annual planning
- 10 Teacher's --- should be effective.
a) Personality b) Teaching c) Study d) All of the above
- 11 Working together to achieve a common goal means----- .
a) Models of teaching b) Teaching methods c) Approaches d) Cooperative learning
- 12 Participation of both teacher and students is important in ---- method.
a) Discussion b) Narration c) Story d) Lecture

- 7 अध्यापनाला दिशा प्राप्त होण्यासाठी----- गरज आहे.
 अ)अधिक श्रमांची ब)अधिक नियोजनाची क)अधिक अभ्यासाची ड)अधिक पैशांची
- 8 शिक्षकाला घटकाची उद्दिष्टे----- मुळे स्पष्ट समजतात.
 अ)वार्षिक नियोजन ब)घटक नियोजन क)पाठ नियोजन ड)अभ्यासपूरक कार्यक्रम
- 9 शिक्षणाचा आणि जीवनाचा योग्य समन्वय हा----- मधून साधला जातो.
 अ)अभ्यासक्रम ब)अभ्यासपूरक उपक्रम क)पाठ्यघटक ड)वार्षिक नियोजन
- 10 शिक्षकाचे---- हे प्रभावी असले पाहिजे.
 अ)व्यक्तिमत्व ब)अध्यापन क)अध्ययन ड)वरीलपैकी सर्व
- 11 समान ध्येय साध्य करण्यासाठी एकत्रित कार्य करणे म्हणजे----- होय.
 अ) अध्यापनाची प्रतिमाने ब) अध्यापन पद्धती क) उपागम ड) सहकार्ययुक्त अध्ययन
- 12 शिक्षक व विद्यार्थी दोघांच्या सहभागाला----- पद्धतीमध्ये महत्त्व आहे.
 अ) चर्चा ब) कथन क) गोष्ट ड) व्याख्यान
- 13 अध्यापनाचे कार्य----- हे नाही
 अ) अध्ययनास प्रवृत्त करणे ब) विद्यार्थ्यांची शारीरिक व मानसिक तयारी करणे
 क) विद्यार्थ्यांना अध्ययनासाठी मार्गदर्शन करणे ड) विद्यार्थ्यांवर अध्ययनाचे दडपण आणणे
- 14 अध्यापन ही ----- स्वरूपाची प्रक्रिया नाही.
 अ) सचेतन ब) जीवनाभिमुख क) प्रेरणादायी ड) कंटाळवाणी
- 15 समस्या निराकरण पद्धतीची मांडणी----- यांनी केली आहे.
 अ) स्टीफन कोरे ब) किलपॅट्रिक क) आर्मस्ट्रॉंग ड) जॉन डूई

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 व्याख्यान पद्धतीचे गुण
- 2 समस्यानिराकरण पद्धतीचे दोष
- 3 शिक्षक विद्यार्थ्यांचा मित्र
- 4 वार्षिक नियोजन

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 कथाकथन पद्धती म्हणजे काय सांगून तिचे फायदे तोटे लिहा.
- 2 शिक्षकांना वार्षिक नियोजनाच्या गरजेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 3 अभ्यासपूरक उपक्रमांचे नियोजन
- 4 शिक्षक -विद्यार्थी संबंध

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 समस्या निराकरण पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करून तिच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.
- 2 शिक्षकाने शालेय कामकाजामध्ये कोणकोणत्या अभ्यासपूरक व अभ्यासेतर उपक्रमांचे आयोजन करावे?

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Education (Optional) Paper-V
EDUO5: Pedagogy

Day and Date: Saturday, 29/04/2023
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भूतकाळासंबंधी जाणून घेण्यासाठी ----- पद्धती उपयुक्त आहे.
अ) व्याख्यान ब) दिग्दर्शन क) कथाकथन ड) समस्यानिराकरण

Option 3

2 एखाद्या विषयातील माहिती, घटना, प्रसंग, तत्वे विद्यार्थ्यांसमोर मांडण्यासाठी जे स्पष्टीकरण दिले जाते त्यास----- म्हणतात.

अ) व्याख्यान ब) दिग्दर्शन क) समस्या निराकरण ड) उदगामी

Option 1

3 व्याख्यान पद्धती ही अध्यापनाची पद्धती ----- प्रकारची पद्धती आहे.

अ) विद्यार्थी केंद्री ब) शिक्षक केंद्री क) पालक केंद्री ड) अभ्यासक्रम केंद्री

Option 2

4 भाषाप्रभुत्व ही बाब ----- पद्धतीसाठी अत्यंत आवश्यक आहे.

अ) व्याख्यान ब) दिग्दर्शन क) समस्या निराकरण ड) कथाकथन

Option 1

5 शिक्षणाचा मुख्य उद्देश विद्यार्थ्यांचे ----- होणे हा आहे.

अ) अध्ययन ब) वाचन क) लेखन ड) साक्षर

Option 1

6 विद्यार्थ्यांच्या प्रामुख्याने ----- गरजा शिक्षकाला पूर्ण करता आल्या पाहिजेत.

अ) सामाजिक ब) शैक्षणिक क) आर्थिक ड) सांस्कृतिक

Option 2

7 अध्यापनाला दिशा प्राप्त होण्यासाठी ----- गरज आहे.

अ) अधिक श्रमांची ब) अधिक नियोजनाची क) अधिक अभ्यासाची ड) अधिक पैशांची

Option 2

8 शिक्षकाला घटकाची उद्दिष्टे ----- मुळे स्पष्ट समजतात.

अ) वार्षिक नियोजन ब) घटक नियोजन क) पाठ नियोजन ड) अभ्यासपूरक कार्यक्रम

Option 2

9 शिक्षणाचा आणि जीवनाचा योग्य समन्वय हा ----- मधून साधला जातो.

अ) अभ्यासक्रम ब) अभ्यासपूरक उपक्रम क) पाठ्यघटक ड) वार्षिक नियोजन

Option 2

10 शिक्षकाचे ----- हे प्रभावी असले पाहिजे.

अ) व्यक्तिमत्त्व ब) अध्यापन क) अध्ययन ड) वरीलपैकी सर्व

Option 4

11 समान ध्येय साध्य करण्यासाठी एकत्रित कार्य करणे म्हणजे ----- होय.

अ) अध्यापनाची प्रतिमाने ब) अध्यापन पद्धती क) उपागम ड) सहकार्ययुक्त अध्ययन

Option 4

12 शिक्षक व विद्यार्थी दोघांच्या सहभागाला ----- पद्धतीमध्ये महत्त्व आहे.

अ) चर्चा ब) कथन क) गोष्ट ड) व्याख्यान

Option 1

13 अध्यापनाचे कार्य ----- हे नाही

अ) अध्ययनास प्रवृत्त करणे ब) विद्यार्थ्यांची शारीरिक व मानसिक तयारी करणे
क) विद्यार्थ्यांना अध्ययनासाठी मार्गदर्शन करणे ड) विद्यार्थ्यांवर अध्ययनाचे दडपण आणणे

Option 4

14 अध्यापन ही ----- स्वरूपाची प्रक्रिया नाही.

अ) सचेतन ब) जीवनाभिमुख क) प्रेरणादायी ड) कंटाळवाणी

Option 4

15 समस्या निराकरण पद्धतीची मांडणी ----- यांनी केली आहे.

अ) स्टीफन कोरे ब) किलपॅट्रिक क) आर्मस्ट्रॉंग ड) जॉन डूई

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 व्याख्यान पद्धतीचे गुण

Ans:

2 समस्यानिराकरण पद्धतीचे दोष

Ans:

3 शिक्षक विद्यार्थ्यांचा मित्र

Ans:

4 वार्षिक नियोजन

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 कथाकथन पद्धती म्हणजे काय सांगून तिचे फायदे तोटे लिहा.

Ans:

2 शिक्षकांना वार्षिक नियोजनाच्या गरजेचे महत्व स्पष्ट करा.

Ans:

3 अभ्यासपूरक उपक्रमांचे नियोजन

Ans:

4 शिक्षक -विद्यार्थी संबंध

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 समस्या निराकरण पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करून तिच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.

Ans:

2 शिक्षकाने शालेय कामकाजामध्ये कोणकोणत्या अभ्यासपूरक व अभ्यासेतर उपक्रमांचे आयोजन करावे?

Ans:
